

לענין דיעצד אס השקה את המים המעורצין
האלו אס זהו השקאה לצודקה.

ז **סוטה** ד"ה ע"ז אמרי' צמערצא לית
הלכתא כרצ המנונא [דאמר
שומרת יצם שזינתה אסורה ליצם] אלא הא
דקתני [שמשציעה] שלא שעייתי ארוסה
ושומרת יצם [דקשה וזה על ציאה שאינה
נאסרת עליו אינו יכול להשציעה] הא מני
רע"ק היא דאמר אין קדושין תופסין בחי"ל
דמשוי לחי"ל כערוב ולרע"ק צאמת נאסרה
עליו כשזינתה אע"פ שיצמה לשוק אינה
אלא חי"ל וקשה דלכא"ל לרע"ק שומרת
יצם זו שזינתה כיון שנאסרה על היצם צל"ת
פקע זיקחה וא"א לקנותה כלל דהא לדידיה
חייבי לאוין לאו צני חליצה ויצום ניגחו
כחייבי כריתות ואפי' נעשית חי"ל אחר
נפילה כמצואר ציצמות ע"ט א' גבי נפלה
ואח"כ נפלע וא"כ אח"ל שזינתה צעודה
יצמה אין זו אשתו של זה כלל ופשיטא
שהמים לא יצדקוה שהרי הוא איש זר לא
בעלה ול"ע, שוב נזכרתי שכמדומה שכזה
או מעין זה העיר באחיעזר וקשה עלי כעת
החיפוש צספרו.

אל ירך לצבכם וכו' עכ"ל, ודעת הרמב"ן
ז"ל צספר המלוות מלוא ג"ח שאינה אזהרה
אלא הצטחה שאין ממח לירא ע"ש, ור"ח
להגאון מנחת חנוך ז"ל צקומן מנחה
[שנדפס צסופו] למלוא תקב"ה שהקשה
מסוטה דף מ"ד דתנן רע"ק אומר הירא
ורך הלצב כמשמעו שאינו יכול לעמוד צקשרי
המלחמה וכו' וריב"ג אומר זהו המתירא
מעצירות שצידו ואמרין צגמרא מאן תנא
להא דת"ר שמע קול קרנות וברתייע כו'
לימא רע"ק היא [ולא ר' יוסן, דלר"י חוזר
משום עצירות ולא משום פחד] ומשני מודה
ריב"ג צהא משום ולא ימס לצב אחיו עיין
שם ולהרמב"ם ז"ל דהיראה עצמה עצירה
היא הרי צפשוטו אחי שפיר הא דצשמע
קול קרנות וברתייע דחוזר כריב"ג שהרי
זה עצמו עצירה קעציד צמה שמפחד ושפיר
ר"ח לומר דחוזר עלי' מעורכי המלחמה
וע"ש.

ולענ"ד לק"מ מכמה טעמים דמלצד דיש
לפרש דהא דקתני שמע קול קרנות
וברתייע וכו' לא מיירי כלל עכשיו צמלחמה,
אלא ר"ל אדם כזה שכשאירע עוצדא דשמע
קול קרנות צאיזו מקום שהוא, הוא מרתייע
ה"ז חוזר, עוד נראה דממש"כ הרמב"ם ז"ל
ואחר שיכנס צקשרי המלחמה ישען על
מקוה ישראל כו' משמע דאין הללו אלא
אחר שוכנס צקשרי המלחמה ולא צשעה
שהכנס מדבר אל העם שהוא לפני המלחמה
וכשהרתייע אז ליכא עדיין עצירה צידו וא"כ
אין לו לחזור לריוה"ג.

ועוד נראה דהמתצבאל פתאום מפני שהוא
פחדן צטצטו אינו צכלל לאו זה אלא
דוקא המציא עצמו לידי פחד כמצואר צלשון
הרמב"ם ז"ל וכל המהרהר צאשתו וצניו
עד שמתצבאל כו' ולא ניתנה תורה למלאכי
השרת.

וחוץ מכל זה נראה דהנה יש לחקור
בהחיוצ שלא לפחד צמלחמה אס הוא
מענין חיוצ צטחון שררך שיכא צטוח צלצו
על השי"ת שינאל ולא יארע לו תקלה, או

סימן ו

בדברי הרמב"ם ז"ל דאיכא ל"ת

שלא לערוץ במלחמה

כתב הרמב"ם ז"ל פ"ז ממלכים ה"ו מי
האיש הירא ורך הלצב כמשמעו שאין
צלצו כח לעמוד צקשרי המלחמה, ומאחר
שיכנס צקשרי המלחמה ישען על מקוה
ישראל ומושיטו צעת לרה וידע שעל יחוד
השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו צכפו
ולא יירא ולא יפחד ולא יתשוב לא צאשתו
ולא צצניו אלא ימחה זכרונם מלצו ויפנה
מכל למלחמה, וכל המתחיל לחשוב ולהרהר
צמלחמה ומצביל עצמו עובר צל"ת שנאמר

והנלענ"ד צזכ לכאורה דודאי היואל
צמלחמה הוא צספק סכנה
וכרי ע"מ כן יולאים וע"ד שכתוב כזאת
וכזאת תאכל החרב, ואם ירא מאד הספק
סכנה שיש צדרך כלל י"ל דאינו צכלל לאו
זה דאל תיראו, אכן כל זה אם מפחד צכלל
אצל אם הפחד צא לו מאד שרואה גודל
המחנה של האויצ ומשער צלצו שלא ינלח
מחמת חוזק מחנה האויצ, או שמתרצה
לו הפחד צשציל זה [שהשונא הוא עם רצ
וכו'] כל כה"ג עובר צאל תיראו וזה מפורש
כמעט צתורה פי' שופטים כי תאל למלחמה
על אויצך וראית סוס ורכב עם רצ ממך
לא תירא מהם כי ה"א עמך המעלך מארץ
מארים והיינו שנלחון המלחמה או העדרה
אינה כלל מאד כח האויצ אם חזק או חלש
[ואע"פ שצריך לעשות כל עלדקי ותחצולות
עצמיים כדאשכחן כ"פ צכתוב היינו שזכו
ענין מלחמה שנותה תורה לעשות אצל
הנלחון והיפוכה הכל צידי שמים וע"פ הזכות
וכענין שיותר השתדלות לפרנסתו אעפ"י
שהכל צידי שמים] וזכו שאומר הכהן
פלשטים צאו צנלחנו של גלית לסוף נפלו,
ולכאורה הרי ה"י לפעמים גם איפכא [שלא
גבר ישראל] ומי יודע האך יהיה עכשיו,
אכן זהו שאומר שעכ"פ אין לפחד מאד
שרואה אלל האויצ מחנה גדול וכיו"צ שהרי
ראיתם שצשע שזכיתם נפלו גם גצוריהם
היותר חזקים, ולזאת אסור לפחד מחמת
ראותו רוצ מחניהם כנ"ל ולריך להיות צעות
שאין שום יתרון למחנה גדולה שלהם ממחנה
קטנה לענין הסכנה [וכה"ג אשכחן לענין
צטחון שלהיות צעות שהשי"ת יתן לו כך וכך
הוא מדרגה גדולה מאוד ולא כל המאמין
צועה כמ"ש הרמב"ן ז"ל צספר האמונה
והצטחון אצל זהו חיוצ כללי שיאמין שהכל
צידי שמים ויהא צרור אללו שרוב ההשתדלות
לא יועיל מאומה להשיג יותר ממה שנגזר
לו צראש השנה]. ולפי זה ניחא דצשמע
קול קרנות והרתיע סתמא מאד ספק סכנה
צעלמא ולא מהשערותו שלא ינלח אינו צכלל

שהוא חיוצ מסירת נפש שצריך שלא יהא
איכפת לו על חיו כלל ויהא מסור למלחמה
לקדש ש"ש. ולכאורה הדבר מוכרח שאין
החיוצ להיות צעות שלא ימות שהרי הכהן
מכריז ואומר מי האיש אשר צנה צית
חדש וכו' פן ימות צמלחמה ושונה כן כ"פ
הרי צמלחמה הוי הספק שמה ימות יותר
משאילו לא ירד צמלחמה וע"ד שחצז"ל
שהשטן מקטרג צשעת הסכנה ואך יחויצ
להיות צעות צמה שהתורה עלמה אומרת
שאינו צעות ואע"פ שהרמב"ם ז"ל כתב
שם להלן דכל הנלחם צכל לצו צלא פחד
ותהיה כוונתו לקדש את השם צלצד מוצעת
לו שלא ימלא רעה ולא תגיעהו נזק כו'
עכ"ל, מ"מ הרי יכול לפחד שמה לא תהיה
כוונתו שלמה וכעין שמאינו ציעקב צאינו
שפחד שמה יגרום החטא, וגם אשכחן צעי
שנהרג יאיר צן מנשה שה"י שקול כנגד רוצה
של סנהדרין צשציל המעל שמעל עכן
כדאמרינן צפי' יש נוחלין, וצע"כ שצדרך כלל
יש חשש שמה ימות שהרי הכהן מכריז כן
וגם אשכחן שכל היואל למלחמות צית דוד
כותב גט כריתות לאשתו שלא תתעגן אם
ימות אלמא שחששו שמה ימותו, וא"כ ע"כ
שהחיוצ הוא לילך צמסי"ג וצתקיפות ולא
יהא איכפת לו על עצמו כנ"ל.

אכן ל"ע דהא צדברי הרמב"ם ז"ל מצואר
שישען על מקוה ישראל כו' היינו
שיצטח צהשי"ת שלא ימות, ואם כי אינו
מוכרח כ"כ צכוונתו ז"ל שזהו עיקר הללו
[שלא ימנע מלצעות צהשי"ת] אצל הרי
כן מצואר צכתוב דכתיב לא תירא מהם כי
ה' אלקיך עמך וכו' וצמתניתין דסוטה דף
מ"צ תן כי ה' אלקיכם ההולך עמכם הם
צאים צנלחנו של צ"ו ואתם צאים צנלחנו
של מקום. פלשטים צאו צנלחנו של גלית
מה ה"י סופו לסוף נפל צחרב ועמו וכו'
הרי מצואר שהתורה נותה להיות צעות צו
יתצרך ושזכו העטם דאל תיראו מהם דהא
כתיב "כי ה"א ההולך עמכם" משמע דמעטם
זה צריך שלא לפחד.

סימן ז

באיסה"נ דע"ע

בבריתות כ"ד סע"צ איהמר עגלה ערופה מאימתי נאסרת רצ המנונא אמר מחיים רבא (וצגליון הגיה רבה) אמר לאחר עריפה וכו' ושם אמר רבא מנא אמינא לה מדתנן ע"ע אינו כן עד שלא נערפה (גמלא הכורג) תלא ותרעה צעד ואל"א מחיים אמאי תלא ותרעה צעד הא איתסר לה וכו' ומשני לרצ המנונא תנאי היא דתניא נאמר מכשיר ומכפר צפנים וכו' כלומר ולהאי תנא ע"ע נאסר מחיים ומתצאר מסוגיא זו דאי ע"ע נאסרת מחיים אסורה גם כשגמלא הכורג שכבר נאסרה ותו לא פקע ותמכו בזה על הרמז"ם ז"ל שבי צפ"י מרואה ה"ו דירידתה לנחל איתן אסרתה ומ"מ כתב בה"ח דגמלא הכורג קודם עריפה תלא ותרעה צעד, וכבר נשאל בזה הרשב"א ז"ל הוצא בה"ח והשיב גם צע"י יפלא שזיכה שטרא לבי חרי דפליגי בכריתות וטרחתי להעמיד דבריו ולא יכולתי אצל מה אעשה והראצ"ד ז"ל לא חילק עליו בזה כלום עכ"ל ותיירץ בה"ח שם דחוק לכאוי והנה עיקר דברי הרמז"ם ז"ל ראיתי בספרים שכתבו דבהירושלמי מצוה להדיא כפסק הרמז"ם ז"ל והם דברי הירוש' לסוטה פ"ע ה"ו אר"ש צריי עד שהיא צחיים היא קדושה מחניתא אמרה כן תלא ותרעה צעד מאי תלא תלא מקדושה ע"כ ועי' במה"פ הרי להדיא דאע"ג שכבר נאסרה חוזרת וניתרת כשגמלא הכורג אמנם אחרי שצ"ס דילן לא אמרין הכי היכי שזיק את הצבלי.

ונראה דהרמז"ם ז"ל פסק כאן בהירושלמי אע"פ דכתבו הפוסקים ז"ל דכל מקום שפליגי הירושלמי והבבלי קיי"ל כהבבלי וכמש"כ הרי"ף ז"ל סוף עירובין מפני שהבבלי הוא בתראי, מ"מ צפחד ילחך במאמרו כללי שני התלמודים (ונעתק בסוף

לאו זה ואין לו לחזור מטעם עצירה שצידו לריוכ"ג.

ויתיישב ע"ד זה גם כן דברי הרמז"ן ז"ל בה"ל שכתב שאין זה ציווי אלא הצטחה שאין ממה לפחד וקשה שהרי הכהן עלמו מכריז פן ימות במלחמה ולומר דהצטחה הוא צורך כלל שאעפ"י שיתכן שיחידים ימותו אצל בכלל, ישראל ינלחו, עדיין קשה כמו שהשיב צמג"א דהא אשכחן לפעמים שלא היה כן ולומר דהצטחה הוא על תנאי אם יזכו א"כ איך אמרה תורה אל תיראו הרי עדיין איכא חשש שמא לא יזכו ח"ו. ולהב"ל מוזן שפיר דעכ"פ זה מוצנח להם שאל ירך לצבכם מפני זהל סוסים ולחלוח חרבות אל תיראו מפני הגפת חריסין ושפעת הקלגסין אל תחפזו מקול קרנות אל תערלו מפני קול לוחות [כדדרשין כ"ז בסוטה שם] שענין פחדים אלו הם מפני ההשערה שעי"פ הטבע קשה לנלח והצטיחה תורה שזה אינו כלום שהנהגת הש"ת עמו הוא למעלה מדרך הטבע כ"א לפי המעשים והזכויות ואחי שפיר.

אכן לומר שכל הללו להרמז"ם ז"ל הוא רק שלא לפחד מחמת השערות שהם חזקים יותר, עדיין יקשה דא"כ מנ"ל להרמז"ם ז"ל דהמפחד סתמא ע"י שהרהר צניי ביתו וכו' צ עוצר בללו כדמשמע מדברי הרמז"ם ז"ל וע"כ נראה יותר דלהרמז"ם ז"ל בכל אופן שמפחד קעצר אלאו זה, אלא שזהו דוקא צמציא עלמו לידי פחד ע"י הרהורו וכנ"ל. אולם מה שסיים הכחוש כי ה' אלקיכם ההולך עמכם והיינו שצחמת לריבין אתם להיות צטוח זה מענין הצטחה כמו להרמז"ן ז"ל, ובזה ז"ל כמו שכתבנו שהצטחה הוא שרוב מחניהם וכוונותם דאזכ"ע אינו כלום לענין הנלחון ולפ"ז מש"כ כי ה"א ההולך וכו' אינו נתינת טעם על האיסור לפחד אלא הוספה שצחמת אין מה לפחד מרוב מחניהם, ודו"ק צכ"ז.